

Forumul Național al Copiilor: Copiii cer autorităților un sistem anonim de raportare a abuzurilor și cazurilor de bullying din școli, activități de prevenire și combatere a adicțiilor, interzicerea sălilor de jocuri și pariuri în preajma școlilor și activarea grupurilor anti-bullying din școli

București, 31 mai 2023: Pe fondul creșterii cazurilor de anxietate și depresie la copii, corelată cu amploarea fenomenului de bullying din școli, copiii participanți la cea de-a XXIII-a ediție a Forumului Național al Copiilor, organizat de Salvați Copiii România, solicită autorităților un plan concret de susținere a sănătății psiho-emoționale a elevilor, prin majorarea numărului de consilieri școlari, activarea grupurilor anti-bullying din școli și crearea unui sistem de raportare anonimă a abuzurilor, a situațiilor de bullying și a altor probleme care afectează climatul școlar, pentru că experiența arată că sistemele actuale de raportare duc la etichetare, victimizare și uneori la noi abuzuri. Totodată, copiii cer interzicerea reclamelor care promovează și încurajează frecventarea caselor de pariuri și a spațiilor dedicate jocurilor de noroc în apropierea unităților de învățământ.

Astfel, timp de trei zile, copiii au analizat cauzele și au identificat potențiale soluții pentru fenomenele de bullying și cyberbullying, amploarea diferitelor adicții în rândul copiilor și măsurile precare pentru o bună sănătate emoțională. Printre problemele constatate, se numără lipsa suportului emoțional specializat, situațiile de violență fizică sau verbală, fotografierea și răspândirea în mediul online a conținutului cu caracter denigrator și inexistența activităților de prevenire și combatere a adicțiilor.

Context: Aproape un copil din trei s-a confruntat cu tulburări de anxietate și a avut nevoie de consiliere și suport psiho-emoțional în centrele Salvați Copiii România în ultimii doi ani, procentul crescând la aproape 72% (7 din 10) în cazul adolescenților, mergând până la consecințe extrem de grave, și anume tentative de suicid, arată datele unei anchete realizate de Salvați Copiii România.

În ultimii doi ani, marcați de crizele succesive cauzate de pandemie și război, centrele de consiliere ale Organizației Salvați Copiii au preluat un număr total de 1.241 de copii și adolescenți care au dezvoltat diferite tulburări emoționale.

Astfel:

- Cele mai frecvente diagnostice au fost reprezentate de anxietate – 28,8% și tulburări emoționale (23%).
- Majoritatea covârșitoare a cazurilor de depresie s-au înregistrat în rândul copiilor din grupa de vârstă 11 – 14 ani și al adolescenților (15 – 18 ani), respectiv 32% și 54% din cazuri;
- Au fost înregistrate și cazuri severe, în care tulburările de tipul anxietății și depresiei au dus la tentative de suicid: trei la grupa de vârstă 11 – 14 ani și cinci în rândul adolescenților.

MĂSURILE PROPUSE DE COPII:

- **Mai mulți consilieri școlari**, fără alte atribuții administrative, fără normă didactică și creșterea bugetului pentru salariile acestora (cel puțin 1 la 200 de copii).

- Recrutarea, formarea și evaluarea consilierilor școlari să fie făcută având la bază **criterii relevante**, precum pregătirea profesională, experiența, competențele în comunicarea cu elevii și părinții, inițiative strategice în lucrul cu elevii, creativitate.
- **Sistem de monitorizare a participării elevilor la procesul decizional din școală.** Evaluarea climatului școlar și luarea cu adevărat în considerare a feedbackului acordat de elevi pentru profesori și personalul auxiliar, fără a avea consecințe asupra situației școlare a acestora.
- **Suport specializat în școală pentru problemele emoționale** cu care se confruntă, fără a fi necesar acordul prealabil al părinților sau profesorilor, indiferent de vârsta elevului. Acces gratuit la ședințe susținute de psiholog, psihiatru sau nutritionist, prin dezvoltarea unor parteneriate între aceștia și autorități. Decontarea unui număr minim de ședințe.
- **Dezvoltarea unei platforme educaționale** care să cuprindă resurse complexe (documentare, fișe de lucru, jocuri interactive, informații de la specialiști etc.) pe tematici precum tulburări alimentare, adicții, educație emoțională, care să fie valorificată atât în mediul școlar (ore de dirigiență, sesiuni de informare, consiliere), cât și în afara acestuia, fiind garantat accesul gratuit.
- Crearea unui **sistem de raportare anonimă a abuzurilor, a situațiilor de bullying și a altor probleme care afectează climatul școlar**, pentru că experiența ne-a arătat că sistemele actuale de raportare duc la etichetare, victimizare și uneori la noi abuzuri. Monitorizarea acestui sistem se va face de către consilierul școlar sau profesorul responsabil cu această problematică. În momentul de față, nu există o evidență clară a grupurilor de acțiune antibullying funcționale.
- Implicarea autorităților competente pentru supervizare și acțiuni prompte care să asigure elevii că sunt **protejați de abuzuri și violență** de orice fel, inclusiv bullying și cyberbullying, demonstrând că nu sunt tolerate. Vrem să existe o modalitate clară de intervenție și o structură administrativă care să se asigure că intervențiile se întâmplă.
- **Monitorizarea îndeplinirii scopului final al legilor existente**, precum aplicarea normelor metodologice antibullying, care prevăd instituirea grupurilor de acțiune la nivelul tuturor școlilor. Trebuie verificat dacă acestea au fost aplicate și oferit suport unităților de învățământ, pentru ca aceste norme să își atingă obiectivele propuse.
- Să existe **ateliere, cursuri, programe** care implică dezvoltarea de abilități emoționale și conștientizarea impactului negativ al adicțiilor, **adresate copiilor, profesorilor, părinților** prin mijloace potrivite și cu mesaje adaptate pentru fiecare categorie.
- **Interzicerea reclamelor care promovează și încurajează frecventarea caselor de pariuri și a spațiilor dedicate jocurilor de noroc.** De asemenea, ne dorim să nu se mai regăsească aceste spații în apropierea unităților de învățământ.
- Asigurarea în toate unitățile de învățământ a **accesului gratuit la cantine școlare**, fie în incinta școlilor, fie în proximitatea acestora, astfel încât să avem acces în mod real la o masă caldă diversificată, meniul să fie gândit de un specialist în nutriție.
- Promovarea unor **alternative sănătoase de petrecere a timpului liber** de către copii împreună cu părinții și profesorii din comunitate (de exemplu, jocuri de societate, escape room, bowling, activități în aer liber).
- Stabilirea unor măsuri mai ferme de prevenire și combatere a consumului de substanțe periculoase, de tutun și de tutun încălzit prin introducerea unui **sistem de supraveghere și intervenție cu privire la identificarea potențialelor situații critice la nivelul școlilor.**
- **Formarea inițială și continuă** a cadrelor didactice și informarea corectă a părinților despre transmiterea informațiilor referitoare la sănătate emoțională, adicții, relații sănătoase.

- Considerăm că și **profesorii au nevoie de serviciile unui specialist**, cu un rol asemănător cu cel pe care ar trebui să îl aibă consilierul școlar în relațiile cu copiii. De asemenea, este important ca evaluările psihologice periodice ale cadrelor didactice să fie urmate de o serie de măsuri direct corelate cu rezultatele acestora.
- Introducerea **educației pentru sănătate** în curriculumul școlar, la toate nivelurile de învățământ.

81% dintre elevi (peste 4 din 5) afirmă ca au fost martori ai situațiilor de bullying în școala în care învață. Peste un sfert dintre elevi (27%) admit că s-au aflat în poziția de autor al actelor de bullying. 57% dintre elevi afirmă că au apelat la colegi, nu la adulți, pentru a primi suport în situațiile de bullying cu care se confruntă.

Procentul elevilor care au fost victime ale bullyingului a crescut de la 29% în 2016 la 49% în 2022. Violența este prezentă în viața copiilor din România și comportamentele de bullying și cyberbullying sunt o oglindă a comportamentelor violente ale adulților în relație cu copiii. În analiza dată publicității de Salvați Copiii, la 1 iunie 2022, se arată că 1 din 2 copii este expus unei forme de violență fizică, emoțională sau sexuală. În 2021, un copil din trei s-a confruntat cu stări de anxietate și a avut nevoie de consiliere și suport psiho-emoțional, procentul crescând la peste 50% în cazul adolescenților, mergând până la consecințe extrem de grave, și anume tentative de suicid.

Recomandările copiilor au fost prezentate, miercuri, autorităților: Senatul României, Agenția Națională Antidrog, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Inspectoratul General al Poliției Române, Ministerul Sănătății.

Pentru îndeplinirea acestor obiective, Organizația Salvați Copiii, prin copiii, voluntarii și specialiștii implicați în Forumul Național al Copiilor, își oferă disponibilitatea de a sprijini autoritățile.

Persoană de contact: Cristina Adam, coordonator program – 0744471073, cristina.adam@salvaticopiii.ro, Daria Pricope, coordonator program - 0757247341, daria.pricope@salvaticopiii.ro.

Despre Organizația Salvați Copiii:

De 33 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg. În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în 118 țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 3.369.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.